

sedam dana u svijetu

- **DAMASK-ŽENEVA** Broj ubijenih u Siriji popeo se na 2.700, i povećao se za stotinu u posljednjih tjedan dana, objavio je u ponedjeljak 19. rujna UN-ov ured za ljudska prava, tražeći odgovornost odgovornih pred Međunarodnim kaznenim sudom. Pet civila ubijeno je samo toga dana tijekom racije u Al Huli, a u petak 16. rujna poginula je 21 osoba u prosvjedima diljem zemlje.
- **SANA** Jemenske snage sigurnosti u glavnome gradu ubile 20 osoba, u ponedjeljak 18. rujna, obračunavajući se s desecima tisuća prosvjednika koji su zahtijevali odlazak predsjednika Alija Abdalaha Saleha. Dan ranije, u nedjelju, ubijeno je 26 osoba. Prosvjedi u Sani traju od veljače.
- **NEW YORK** Američki predsjednik Barack Obama predstavio plan smanjenja državnog duga, republikanci ga odmah odbacili, u ponedjeljak 19. rujna. Plan obuhvaća smanjenje državne potrošnje i veće poreze za iznimno bogate, a time bi se proračun trebao stabilizirati za oko 3.000 milijarda dolara u sljedećih deset godina.
- **MOSTAR** Predstavništvo Hrvatskoga narodnog sabora BiH-a pozvalo većinski hrvatske županije na bojkot federalne vlade, branitelji proslavili 20. obljetnicu prvog otpora agresoru, u ponedjeljak 19. rujna. Poziv na bojkot odnosi se prije svega na odluke kojima se zadire u dosadašnje ovlasti županija, a posebno na one vezane uz najavljenju reviziju braniteljskih prava. U znaku prosvjeda protiv revizije i kriminalizacije hrvatskih branitelja protekla je i obljetnica prvog organiziranog otpora jedinicama JNA i srpskim agresorima u Bosni i Hercegovini.
- **BURUNDI** U napadu na bar ubijeno najmanje 36 osoba, u noći na ponedjeljak 19. rujna. Oružani napad dogodio se u gradu Gatumbi.
- **INDIJA-NEPAL-TIBET** U potresu na Himalaji najmanje 53 poginula, u nedjelju 18. rujna. Vjerojatno je stvarni broj poginulih, i zbog teško pristupačnog područja koji onemogućuje spasilačke ekipe, daleko veći. Epicentar potresa jačine 6,9 po Richteru bio je u malenoj indijskoj državi Sikkim, gdje je većina poginulih.
- **ISLAMABAD** Trajno nasilje i sukobi u različitim dijelovima Pakistana. Osam je osoba poginulo u ponedjeljak 19. rujna kad je bombaš samoubojica detonirao automobil bombu pred kućom vojnog časnika u Karachiju. Najmanje 15 osoba poginulo je u napadu talibana na kontrolnu točku koju su držali pripadnici lokalnih plemena u regiji Khyber. U četvrtak su američki dužnosnici potvrdili da je ranije u borbama poginuo operativni zapovjednik Al-Kaide za Pakistan Abu Hafis al Sahri, a istoga je dana najmanje 20 osoba izgubilo život u napadu bombaša samoubojice na pogrebnu povorku u okrugu Dir na sjeverozapadu zemlje. U utorak 13. rujna žrtve napada na školski autobus na sjeverozapadu zemlje bila su djeca, njih četvero, i njihov vozač.
- **TRIPOLI** Vojni neuspjesi snaga Nacionalnog prijelaznog vijeća, međunarodna podrška sve jača. U nedjelju 18. rujna ustaničke snage u kaosu su se povlačile s položaja oko gradova Bani Valida i Sirta. U petak je Vijeće sigurnosti UN-a djelomično odmrznuo libijsku imovinu i prijelaznoj vladi obećalo pomoć u organizaciji izbora i izradi novog ustava, a u četvrtak je Opća skupština UN-a prihvatila zahtjev prijelaznoga vijeća da prihvaća jedino one veleposlanike koje ono imenuje kao legitime predstavnike Libije. U petak je Tripoli, u sklopu svoje turneje po zemljama »arapskog proljeća«, posjetio turski predsjednik vlade Recep Erdogan, a dan ranije francuski predsjednik Nicolas Sarkozy i britanski premijer David Cameron.
- **MINSK** Kina odobrila Bjelorusiji kredit od 10 milijarda dolara, izjavio je u subotu 17. rujna predsjednik kineskog parlamenta Wu Bangguo. Također je izrazio podršku bjeloruskom predsjedniku Aleksandru Lukašenk u njegovoj vanjskoj politici, tj. protivljenju politici Zapada i Međunarodnog monetarnog fonda, koji kredite posrnulom bjeloruskom gospodarstvu uvjetuje reformama i privatizacijom.
- **RIGA** Oporbena stranka lijevog centra »Centar harmonije« pobijedila u Latviji, na općim izborima održanima u subotu 17. rujna.
- **PRIŠTINA** Kosovski carinici uz pomoć KFOR-a i EULEX-a razmješteni na graničnim prijelazima na sjeveru zemlje, u petak 16. rujna. Carinici su na prijelaze prevezeni helikopterima, jer su lokalni Srbi na sjeveru Kosova postavili cestovne barikade. Istoga je dana Kosovo ukinulo zabranu uvoza robe iz Srbije. Time je, temeljem sporazuma dviju strana postignutog početkom rujna u Bruxellesu, prekinuta kosovska blokada srpske robe uvedena 20. srpnja, jer Srbija nije željela uvoziti robu s kosovskim carinjskim pečatima.
- **INDIJA** Poplave odnijele 26 života, u indijskoj saveznoj državi Orissi, priopćeno je u četvrtak 15. rujna. Gotovo 200.000 ljudi je evakuirano.
- **KOPENHAGEN** Danska koalicija lijevog centra preuzima vlast, nakon pobjede na parlamentarnim izborima održanima u četvrtak 15. rujna. Nakon deset godina vlast je izgubila vlada desnog centra, a Danska će dobiti prvu predsjednicu vlade, čelnicu socijaldemokrata Helle Thorning-Schmidt.
- **NEW YORK** Serge Brammertz dobio još jedan mandat glavnog tužitelja Međunarodnoga kaznenoga suda za bivšu Jugoslaviju, odlukom Vijeća sigurnosti donesenom u četvrtak 15. rujna. Brammertzov bi mandat trebao trajati do kraja 2014. godine, kad bi sud trebao prestat i radom.
- **LUANDA** U padu zrakoplova angolske vojske poginulo 17 osoba. Zrakoplov se srušio u srijedu 14. rujna u zračnoj luci u Huambu.
- **RIM** Konačno usvojen talijanski paket mjera štednje, u srijedu 14. rujna kad ga je prihvatio i Zastupnički dom parlamenta. Zakon koji predviđa povećanje PDV-a za jedan posto, tri posto posebnog poreza na prihode veće od 300.000 kuna, povećanje dobne granice za odlazak žena u mirovinu te štednju središnjih i lokalnih vlasti, usvojen je unatoč masovnim dijelom i nasilnim prosvjedima.
- **IRAK** Petnaest osoba poginulo u eksploziji automobila bombe u Hamzi, u srijedu 14. rujna.
- **KABUL** Bombaši samoubojice izvele niz napada u središtu afganistanskog glavnog grada, u utorak 13. rujna. Poginulo je 15 civila i pripadnika snaga sigurnosti i šest talibana. Ciljevi su bili i glavni stožer NATO-a te američko veleposlanstvo.
- **NEW YORK** Započelo 66. zasjedanje Opće skupštine UN-a, u utorak 13. rujna. Uz ostale teme, zasjedanje će zacijelo biti zapamćeno po zahtjevu Palestinske samouprave za priznanjem palestinske države, ali i komemoracijom Daga Hammarskjölda, glavnog tajnika UN-a, koji je poginuo u zrakoplovnoj nesreći u misiji UN-a.

INTERVJU

Tomislav Vuković

Prijedlog Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Hrvatske nedavno je u prvome čitanju prihvaćen na saborskome zasjedanju gotovo jednoglasno, sa samo tri suzdržana glasa. Predlagatelj zakona, vladajuća koalicija, najavljuje donošenje zakona kao prijelomni trenutak u odnosu matične domovine Hrvatske prema Hrvatima izvan Hrvatske, s novim, kvalitetnijim, konkretnijim, sadržajnijim, operativnijim i pogodnijim elementima, što bi svaki iskreni hrvatski rodoljub i domoljub trebao pozdraviti.

Međutim, ključna su pitanja: Koliko će donošenje spomenutog zakona doista na »vlastitoj koži«, i to kao željenu blagodat, osjetiti Hrvati diljem svijeta? Što će konkretno to značiti u njihovoj svagdašnjici u dijaspori? Hoće li imati osjećaj da ih je napokon u svoj naručaj s ovakvom vlasti »prigrllila« majčinska Hrvatska, koja će potisnuti osjećaj mačehinske Hrvatske? Koje su to nove odredbe koje će pomoći da se Hrvati izvan Hrvatske prestanu osjećati suvišnim teretom, političkim utegom, nepodnošljivom zaprekom gospodarskog oporavka i slično Republici Hrvatskoj? Jesu li hrvatski političari, i vladajući i oporbeni, doista iskreni u svojim namjerama ili je ponovno riječ o još jednom jeftinom predizbornom triku?

Na ta i slična pitanja potražili smo odgovore kod uglednoga hrvatskog povratnika i bivšeg zastupnika u Hrvatskome saboru Ante Belje. Rođen je 1946. u Velikom Gornjem Ograđeniku u općini Čitluk kod Mostara u rimokatoličkoj župi sv. Stjepana Prvomučenika u Čerinu. Osnovnu je školu završio u Čerinu, gimnaziju na Širokom Brijegu, a studirao je fiziku na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu, nakon čega g. 1967. odlazi u Austriju gdje boravi sve do konačnog povratka u Hrvatsku g. 1990. Istaknuo se u radu i osnivanju brojnih udruga iseljenih Hrvata, ne samo u Kanadi nego i diljem svijeta, a u Hrvatskoj je obnašao niz odgovornih dužnosti, od 1991. do 1992. bio je pomoćnik ministra u Ministarstvu informiranja, od 1993. do 2003. ravnatelj Matice iseljenika, a od 1995. do 2003. u dva mandata i saborski zastupnik na listi HDZ-a za dijasporu. Po isteku zastupničkog mandata aktivno sudjeluje u svim važnijim aktzivnostima u Hrvatskoj, koje su vezane uz širenje

istine o novijoj hrvatskoj povijesti i veza iseljene i domovinske Hrvatske i Hrvata u BiH te autohtonih hrvatskih manjina u susjednim zemljama.

»Sve spomenuto običan je kozmetički zahvat«

■ G. Beljo, možete li nam na samome početku ukratko, iako to često i nije baš zahvalno, prokomentirati, onako općenito, Prijedlog Zakona o odnosima Republike Hrvatske prema Hrvatima izvan Hrvatske?

BELJO: Nažalost, mislim da je taj prijedlog obično, pučki rečeno, »bacanje prašine u oči« hrvatskoj javnosti u Hrvatskoj i inozemstvu, bez nekakvog konkretnog i, posebice ne, kvalitetnijeg pomaka u odnosu prema Hrvatima izvan Hrvatske, jer on npr. u pravom i pravnom smislu riječi nije zakon koji bi nekoga obvezivao, a što je zapravo bit svakoga zakona, ne mijenja se protuustavna odredba o samo tri zastupnika u Hrvatskome saboru, vezano uz hrvatske državljane koji žive izvan RH, a koji su određeni fiksnom kvotom i sl. On, dakle, u biti nikoga ne obvezuje jer njegove odredbe nemaju uopće zakonsku normu. On je pregršt lijepih želja, nedostiznih i maglovitih ideala, emotivnih poruka

»Poruka hrvatskim državljanima u svijetu je jasna, najbliže rečeno, diskriminirajuća i ponižavajuća: svejedno je koliko će vas izići na izbore, 200.000, 20.000, 2.000, 200 ili samo 20, i tako ćete imati tri zastupnika u Hrvatskome saboru.«

»Mediji bez osjećaja za hrvatske nacionalne interese«

■ Svjesni ste toga da mediji u Hrvatskoj nimalo neće biti skloni protivljenju hrvatskim vlastima oko smanjenja prava Hrvatima izvan Hrvatske?

BELJO: Ma, potpuno sam svjestan toga i, hvala Bogu, imam već nekog iskustva s njima. Naveo bih samo u tom smislu primjer »Večernjeg lista« od 26. svibnja 2010, str. 7, pod naslovom: »Tri fiksna zastupnika mogu biti puno bolji od 12 fiksnih«, u kojima se na nedolčan i uvredljiv način pisalo o radu zastupnika iz 11. izborne jedinice u Hrvatskome saboru. Morao sam reagirati i istaknuti nekoliko temeljnih činjenica, kao npr. da su oni zastupali Hrvate iz čitavog svijeta koji imaju hrvatsko državljanstvo, a ne samo Hrvate u BiH-u, što se u hrvatskoj javnosti predstavljalo kao najveći problem, dakle, njih ukupno više od 380.000 ili oko 10% cjelokupnog biračkog tijela. Pojasnio sam kako nije riječ o izboru zastupnika od strane oko 4 milijuna Hrvata i njihovih potomaka koji danas žive u više od 50 država, nego isključivo o hrvatskim državljanima koji imaju prebivalište izvan RH i imaju ustavno pravo kako i svaki drugi hrvatski državljani. A dogovor Kosor (HDZ) i Milanovića (SDP) o tri zastupnika fiksnom kvotom za hrvatske državljane izvan Hrvatske, koji su mediji u službi inozemnih gospodara i senzacija, bez ikakvog osjećaja za hrvatske nacionalne interese, pohvalili kao »uspješan civilizacijski iskorak prema preporuci Vesne Pusić«, pravi je apsurd. Njime se vrijeđaju ne samo svi oni koji su dosada bili izabrani zastupnici u Saboru iz 11. izborne jedinice, nego i oni koji su svoje glasove davali tim zastupnicima.

upućenih Hrvatima diljem svijeta, bez stvarnih temelja da on zaživi i da se ostvari. Skup je to, dakle, lijepih želja iz Hrvatske za Hrvate najrazličitijih skupina koji žive izvan Hrvatske, po onoj - ostanite tamo gdje jeste, vi ste naši, mi vas volimo...

■ Nije li, možda, prestroga takva ocjena jer se u prijedlogu zakona ipak predviđa nešto novo, npr. osnivanje Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan RH, Savjeta Vlade RH za Hrvate izvan Hrvatske i »Ureda dobrodošlice«, uvođenje »statusa Hrvata bez hrvatskog državljanstva«, »pogodnosti za Hrvate bez hrvatskog državljanstva i bez spomenutog statusa«, »hrvatske kartice ili CROcard« za povoljniji pristup Hrvatima izvan Hrvatske određenim uslugama, čega dosada nije bilo?

BELJO: Moram vas nadopuniti jer niste spomenuli i inicijativu za proglašenje Dana Hrvata izvan Hrvatske, ali pitam cijelu javnost: Što će »status«, »pogodnosti«, »CRO-kartica«, »hrvatski dan«, »dobrodošlica« i slično promijeniti u potrebnoj i primjerenom vrednovanju hrvatskih vlasti svih dijelova hrvatskog naroda izvan Hrvatske koji su, podsjetit ću na samo jedan primjer, »reducirani« od nekadašnjih dvanaest na tri »fiksnu« zastupnika u Hrvatskome saboru, u kojem se donose ključne odluke važne i za sve Hrvate u svijetu? To je tek osnovno polazište po kojemu bi hrvatski političari trebali posvjedočiti da stvarno drže do njihova dostojanstva i prava, inače sve je spomenuto običan kozmetički zahvat.

Treba razjasniti o kojim se skupinama Hrvata, koji žive izvan RH, govori. Kada je riječ o zastupljenosti u Hrvatskome saboru, onda je to samo oko 400.000 hrvatskih državljana koji žive izvan Republike Hrvatske, a nikako ne o svim pripadnicima hrvatskog naroda koji žive u BiH, susjednim zemljama kao tamošnja hrvatska nacionalna manjina, klasičnim iseljenicima iz europskih i prekokocenskih zemalja, kao i onih koji su još uvijek na »privremenom radu«, te, svakako, i njihovih potomaka. Prema sada važećim zakonima RH, svi oni iz prve skupine su hrvatski državljani koji imaju svoja prava i dužnosti, jer ne postoje dvije kategorije hrvatskih državljana, što nam najavljeni strategija i zakon sugeriraju, a svi ostali spadaju pod Zakon o strancima, koji ne definira strance prvoga, drugog ili dodatnih redova.

Postupna redukcija od 12 na 3 zastupnika

■ Ne zamjerite, ali kao da ste posebno ogorčeni na sve dosadašnje izmjene ustavnog zakona po kojemu je broj zastupnika iz dijaspore spao na tri. Možete nam u kratkim crtama prikazati taj proces i zašto je, po Vašem mišljenju, upravo to »lakmus-papir« u odnosima prema Hrvatima izvan Hrvatske?

BELJO: Hvala na pitanju, i rado ću odgovoriti. Najprije treba spomenuti da je hrvatskih državljana izvan Republike Hrvatske s pravom glasa za izbore 1999. i 2003. bilo oko 386.000 ili 10% ukupnog hrvatskog biračkog tijela. Na tim izborima, a i kasnije, bilo je potrebno za jedno zastupničko mjesto u Saboru RH oko 23.000 glasova, što je u odnosu na 144 zastupnička mjesta u 10 izbornih jedinica iznosilo 12 potencijalnih saborskih mjesta. Treba reći, ako se

Ante Beljo, povratnik iz iseljeničtva, bivši saborski zastupnik i dugogodišnji ravnatelj Hrvatske matice iseljenika

Slika: T. Valoković

»Bit će ustavna tužba protiv diskriminirajućih odredaba!«

Nažalost, mislim da je taj prijedlog obično, pučki rečeno, »bacanje prašine u oči« hrvatskoj javnosti u Hrvatskoj i inozemstvu, bez nekakvog konkretnog i, posebice, bez kvalitetnijeg pomaka u odnosu prema Hrvatima izvan Hrvatske, jer on npr. u pravom i pravnom smislu riječi nije zakon koji bi nekoga obvezivao.

govori o fiksnoj kvoti, onda se uvijek mora računati s najvećim mogućim brojem birača s pravom glasa, a ne onih koji iziđu na izbore.

Dakle, na izborima tih godina primjenjivan je mješoviti izborni sustav, što konkretno znači da je, kako sam već spomenuo, bilo deset izbornih jedinica u kojima je birano po 14 zastupnika, i dvije posebne izborne jedinice: 11. izborna jedinica u kojoj je birano 12 zastupnika, fiksnom kvotom 6 iz BiH-a i 6 iz ostalih zemalja, te 12. izborna jedinica u kojoj su manjine birale ukupno 8 zastupnika fiksnom kvotom.

Od izbora g. 1999. preko onih iz g. 2003. i g. 2007. glasanje hrvatskih državljana s prebivalištem izvan RH nastojalo se na sve moguće načine onemogućiti, i to: nemogućnošću većeg broja potencijalnih birača da sudjeluju u izborima, jer se uopće više ništa ne čini da se hrvatskim biračima udaljenim stotinama kilometara od službeno određenih biračkih mjesta, npr. Hrvatima u Australiji od veleposlanstva RH u Canberri, generalnim konzulatima u Melbourneu, Sydneyu i Perthu, izide ususret. Umjesto toga, kao da ih se želi spriječiti da ostvare svoje temeljno ustavno pravo - da iziđu na izbore. Kada je riječ o Hrvatima u BiH-u, njih se nastojalo odvratiti od izlaska na izbore ograničenosti prostora u pojedinim konzulatima i veleposlanstvima, te nedovoljnim brojem osoblja koje treba obavljati činovnički dio posla na biračkim mjestima. Nije zanemariva ni činjenica da se

onemogućavalo brojnim Hrvatima izvan Hrvatske da dobiju hrvatsko državljanstvo i tako ostvare biračko pravo, pa se tek sada nakon dvadeset godina samostalnosti hrvatske države u predloženom Prijedlogu zakona o odnosu RH prema Hrvatima izvan Hrvatske u čl. 36. predlaže: »Sukladno Zakonu o hrvatskom državljanstvu, ubrzat će se i olakšati primitak u hrvatsko državljanstvo Hrvatima izvan Republike Hrvatske...« Pa, to je, svatko će se razuman složiti, više nego žalosno! Slijede potom izbori g. 2003. u kojima je ostalo sve isto kao u prethodnom slučaju u 10 izbornih jedinica kao i u 12-oj, ali je u 11. izbornoj jedinici nefiksnom kvotom birano 5 zastupnika, i to 4 iz BiH-a i 1 iz ostalih zemalja. Na kraju dolaze

zadnji izbori koji su održani 2007. kada je u 11. izbornoj jedinici nefiksnom kvotom birano 5 zastupnika, koji su svi iz BiH-a.

No, toj postupnoj redukciji saborskih zastupnika biranih od Hrvata izvan Hrvatske još nije kraj jer je Hrvatska vlada sa sjednice 9. prosinca 2010. Saboru uputila prijedlog izmjena Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor, u kojima je između ostaloga riječ i o izboru zastupnika koje biraju hrvatski državljanima bez prebivališta u Hrvatskoj. Vlade predložene izmjene doslovce su glasile: »Hrvatski će državljanima bez prebivališta u Hrvatskoj birati tri zastupnika na temelju kandidacijskih lista u posebnoj izbornoj jedinici, a birat

će u sjedištima diplomatsko-konzularnih predstavništava u stranoj državi.«

Osobno mislim da je takvo »vježbanje strogoće« hrvatskih vlasti nad Hrvatima izvan Hrvatske ne samo protiv hrvatskih nacionalnih interesa nego je i protuustavno, pa će biti pokrenuta ustavna tužba protiv takve odluke jer je ona, po mnogome, protuustavna.

Malo sam, možda, otišao u širinu, ali taj povijesni presjek treba imati u vidu kada se procjenjuje sadašnja najavljena nova Strategije Republike Hrvatske prema Hrvatima izvan Hrvatske, te uspostava novoga zakonodavnog institucionalnog okvira za njezinu provedbu, tj. donošenje zakona.

Nemoralni sporazum sadašnjeg HDZ-a i SDP-a

■ **Možete li javnosti otkriti na kojim će se pravnim i zakonskim uporištima temeljiti tužba?**

I stranci će odlučivati o hrvatskim problemima?

■ **Bilo bi dobro u kontekstu skorašnjeg ulaska Hrvatske u Europsku Uniju da hrvatskoj javnosti pojasnite upozorenje koje ste izrekli na jednoj tribini o pravu državljana EU-a u izborima za predstavnička tijela jedinica lokalne i područne ili regionalne uprave u Hrvatskoj, jer o tome, čini se, dosada nitko nije javno progovorio.**

BELJO: Samo ću kratko ponoviti ono što sam rekao. Danom stjecanja punopravnog članstva Republike Hrvatske u Europskoj Uniji stupaju na snagu pojedine odredbe promjene Ustava, koje su u Hrvatskom saboru usvojene 16. lipnja 2010. temeljem kojih su državljanima Republike Hrvatske građani Europske Unije i jamči im se aktivno i pasivno biračko pravo na izborima u Europski parlament i na lokalnim izborima u drugoj državi članici, sukladno propisima te države članice. No, jednako tako i pripadnici drugih država EU-a, koji

imaju prebivalište ili privremeni boravak ili neku nekretninu u RH, imaju pravo birati i biti birani u lokalne jedinice vlasti. To bi moglo biti problematično, posebice s motrišta hrvatskih nacionalnih interesa, u malim seoskim i otočkim mjestima i sredinama u kojima će stranci zbog materijalnih mogućnosti ili posjedovanja nekretnina činiti većinu ili će ponuditi raznovrsne pogodnosti domaćim mještanima za njima dan glas, što i nije neka velika novost u nekim dijelovima svijeta. No, pučki rečeno, tada će stranci odlučivati o hrvatskim životnim problemima jer će imati pravo biranja na lokalnim izborima, što Hrvati iz tih mjesta iseljeni i bez hrvatskoga državljanstva nemaju. Ovdje bih želio napomenuti da Hrvati po svijetu trebaju čim prije srediti zemljišne i katastarske papire kako se ne bi dogodilo da pri ulasku Hrvatske u EU i primjeni europskih zakona ne završe na akcijskoj rasprodaji prema zakonu o porezu na nekretnine.

BELJO: Ključno je pitanje: Kako će se moći održati one točke Ustava koje kažu da je RH demokratska država, da vlast proizlazi iz naroda i pripada narodu kao zajednici slobodnih i ravnopravnih državljana, da narod ostvaruje vlast izborom svojih predstavnika i neposrednim odlučivanjem, a ne nedemokratskim i nemoralnim stranačkim dogovorima, kao što je to bio HDZ-SDP-ovski sporazum o promjeni Ustava RH koji je usvojenim u Hrvatskome saboru 16. lipnja 2010? Umjesto dotad primjenjivane »nefiksne kvote«, po kojoj je broj zastupnika u 11. izbornoj jedinici, koje su birali Hrvati izvan Hrvatske, ovisio o broju birača koji su izišli na izbore, sada su im zajamčena tri zastupnička mjesta u Saboru, bez obzira na odziv birača! Dakle, poruka hrvatskim državljanima u svijetu je jasna i, najblaže rečeno, diskriminirajuća i ponižavajuća: svejedno je koliko će vas izići na izbore, 200.000, 20.000, 2.000, 200 ili samo 20, i tako ćete imati tri zastupnika u Hrvatskome saboru. Ne znam da postoji i u jednoj iseljeničkoj zemlji na svijetu takav neprimjeren odnos matične države prema vlastitim pripadnicima svoga naroda koji živi izvan granica. Tko u tome može iščitati barem mrvicu želje da se oni potaknu i stimuliraju na izlazak na izbore i tako ostvare svoje ustavno pravo?

Potrebno je također istaknuti da hrvatske vlasti od 2000. do danas baš ništa, očito svjesno i namjerno, nisu poduzele da se omogući i organizira biranje izvan Hrvatske i »na koji drugi način usklađen zakonom«, kako to doslovce sadrži članak ustavnog zakona: »U izborima za Hrvatski sabor i predsjednika Republike ostvarivanje biračkog prava Republika Hrvatska osigurava i svojim državljanima koji se u doba izbora zateknu izvan njezinih granica tako da mogu glasovati i u državama u kojima se nalaze« ili, ovaj je dio posebice važan, »na koji drugi način usklađen zakonom«. Konkretno, zašto je dokinuto glasanje u hrvatskim udrugama, katoličkim župama i misijama i slično udaljenima od diplomatsko-konzularnih predstavništava? Ili smo još uvijek zarobljenici jugoslavensko-komunističkog mentaliteta s »neprijateljskom hrvatskom emigracijom«? Osim toga, hrvatska javnost već je dugo uskraćena za odgovor na pitanje: Što se dogodilo s toliko obećanim dopisnim glasanjem?

Temeljem brojnih spomenutih činjenica »na terenu« pod ozbiljnim je upitnikom provedba čl. 10. Ustava: »Republika Hrvatska štiti prava i interese svojih državljana koji žive i borave u inozemstvu i promiče njihove veze s domovinom. Dijelovima hrvatskoga naroda u drugim državama jamči se osobita skrb i zaštita Republike Hrvatske.«

Na kraju, tužba je utemeljena i na samome Hrvatskom ustavu koji u čl. 141. donosi: »Međunarodni ugovori koji su sklopljeni i potvrđeni u skladu s Ustavom i objavljeni, a koji su na snazi, čine dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske, a po pravnoj su snazi iznad zakona.«

Time je RH kao suverena država prihvatila načelo da ostvarivanje ljudskih prava, a tako posebno i nacionalnih prava i zaštita manjina nije više samo unutarnja stvar Republike Hrvatske, nego i zajednička stvar međunarodne zajednice. To nije ograničenje suvereniteta, kako bi netko u prvi tren mogao pomisliti, nego je to prihvaćanje onih pravila koji vrijede u demokratskome svijetu čijim je ravnopravni član i Republika Hrvatska. ■